

Metodická informace 055/10/09

Zpracováno dle zákona č. 216/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 589/1992 Sb., o daních z příjmů a dále dle zákona č. 289/2009 Sb., 304/2009 Sb. a dle nařízení vlády č. 168/2002 Sb.

Další novely zákona o daních z příjmů v roce 2009

V této metodické informaci navazujeme na předcházející metodickou informaci a uvádíme další novely týkající se zákona o daních z příjmů pro rok 2009 a jejich návaznost na jiné právní předpisy.

I. Změna paušálních výdajů

Fyzické osoby, které neuplatní výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů, mohou ve zdaňovacím období započatém v roce 2009 uplatnit paušální výdaje ve výši:

- a) **80% z příjmů**
  - ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství
  - z příjmů ze živností řemeslných
- b) **60% z příjmů**
  - ze živností (mimo řemeslných)
  - z jiného podnikání podle zvláštních předpisů
  - z příjmů z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, autorských práv (mimo příjmů autorů za příspěvky do novin, časopisů atp., jejichž úhrn nepřesáhne 7000 Kč v kalendářním měsíci, podléhající srážkové dani)
  - z výkonu nezávislého povolání, které není živností ani podnikáním podle zvláštních předpisů
  - z příjmů znalce, tlumočnicka, zprostředkovatele kolektivních sporů
  - z činnosti insolventního správce, včetně příjmů z činnosti předběžného insolventního správce

II. Paušální výdaje na dopravu silničním motorovým vozidlem – „zrušení knihy jízd“

Již pro zdaňovací období započaté v roce 2009 mohou poplatníci využít nové ustanovení uvedené v §24 odst. 2 písm. zt), které upravuje tzv. paušální výdaje na dopravu.

Paušální výdaj na dopravu lze využít:

- pokud poplatník využívá silniční motorové vozidlo k dosažení, zajištění nebo udržení zdanitelných příjmů a
- současně nepřenechá vozidlo ani po část kalendářního měsíce k užívání jiné osobě
- nejvýše za 3 vlastní nebo najatá silniční motorová vozidla

Paušální výdaj na dopravu činí 5.000 Kč za každý celý měsíc.

Pokud poplatník využívá tzv. paušálního výdaje na dopravu, pak výdaje na spotřebované pohonné hmoty a parkovné jsou dle §25 odst. 1 písm. zp) daňově neuznatelným výdajem.

Je-li silniční motorové vozidlo používáno pouze z části k dosažení, zajištění a udržení zdanitelného příjmu, lze na takové vozidlo uplatnit pouze část paušálního výdaje na dopravu, tzv. „**krácený paušální výdaj na dopravu**“, který činí 80% paušálního výdaje, tj. 4.000 Kč. Při tomto postupu jsou také výdaje na pohonné hmoty a parkovné nedaňovým výdajem a navíc je nedaňovým výdajem 20% ostatních výdajů (mimo odpisů) vynaložených v souvislosti s tímto silničním motorovým vozidlem. Při výpočtu odpisů vozidla používaného pouze z části k zajištění příjmů, u kterého poplatník uplatňuje krácený paušální výdaj na dopravu lze jako daňově uznatelný výdaj uplatnit 80% odpisů.

III. „Zrušení knihy jízd“ novelou zákona o daních z příjmů ve vztahu k DPH

Ministerstvo financí vydalo 22.9.2009 k této problematice následující stanovisko:

„Zákonem č. 304/2009 Sb. byla v rámci tam obsažené novely zákona o dani z příjmů zcela nově zakotvena možnost aplikace paušálního výdaje na dopravu silničním motorovým vozidlem. Pokud se daňový subjekt pro možnost uplatnění tohoto paušálního výdaje rozhodne, **nemusí pro účely daně z příjmů vést evidenci**, která by prokazovala jeho výdaje v souvislosti s provozem silničního motorového vozidla (tzv. kniha jízd). Uplatnění předmětného paušálního výdaje na dopravu je na volbě daňového subjektu. Znovu nutno upozornit, že pravidla uplatnění jmenovaného paušálu a s tím spojené důsledky platí v oblasti daně z příjmů. Jde-li o daň z přidané hodnoty, sem dotčená novela v zásadě nijak nedopadá. U plátců, kteří si u daně z příjmů zvolí možnost uplatnění paušálního výdaje na dopravu, se tedy tato skutečnost do uplatňování DPH nijak nepromítá. Pro DPH platí stejný režim a pravidla jako před novelou umožňující u daně z příjmů zvolit dotčený paušální výdaj.

Nárok na odpočet DPH a podmínky pro jeho uplatnění stanoví zejména § 72 a § 73 z.č. 235/2004 Sb. v platném znění. Nadále tak platí, že plátce má právo uplatnit nárok na odpočet, pokud přijme od jiného plátce zdanitelná plnění, použije je pro svoji ekonomickou činnost a doloží je daňovým dokladem. Dodržení těchto podmínek v daňovém řízení musí prokázat. **Použití paušálního výdaje na dopravu pro účely daně z příjmů neznamena automaticky, že plátce prokázal použití pro ekonomickou činnost pro účely uplatnění nároku na odpočet DPH.** Zákon o dani z přidané hodnoty neurčuje a nikdy exaktně neurčoval, jaké důkazní prostředky pro prokázání správnosti daňové povinnosti má plátce daně předložit, stejně tak neobsahoval k doložení užití motorového vozidla pro ekonomickou činnost povinnost vedení právě tzv. knihy jízd. Bylo a je vždy na plátcích daně, jakými důkazními prostředky užití motorového vozidla a spotřebu pohonných hmot pro ekonomickou činnost doloží. **Vzhledem k uvedenému je třeba shrnout, že pouze volba a užití paušálních výdajů na provoz silničního motorového vozidla pro účely daně z příjmů neprokazuje pro účely daně z přidané hodnoty správnost uplatněného nároku na odpočet DPH.**

IV. Povinnosti zaměstnavatele dle nařízení vlády č. 168/2002 Sb.

Zaměstnavatel při provozování dopravy dopravními prostředky organizuje práci zaměstnanců v souladu s tímto nařízením, se zvláštními právními předpisy (např. zákonem o provozu na pozemních komunikacích, o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla), návodem dodaným výrobcem pro provoz a používání dopravních prostředků a místním provozním bezpečnostním předpisem vydaným zaměstnavatelem, kterým se stanoví pracovní a technologické postupy pro bezpečné provozování dopravy, bezpečnost provádění jednotlivých pracovních operací s ohledem na zvláštnosti pracoviště a pracovní prostředí, na možné ohrožení zaměstnanců povětrnostní situací a na pravidla dorozumívání mezi zaměstnanci při pracovních operacích.

Další požadavky na způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při provozování silniční dopravy jsou obsaženy v příloze č. 1 k nařízení vlády č. 168/2002 Sb.

V této příloze je mimo jiné uvedeno:

U zaměstnance, který řídí dopravní prostředek a na kterého se nevztahuje zvláštní právní předpis (zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě), je zaměstnavatel povinen zajistit, aby

- a) nepřekročil maximální dobu řízení, která činí 4,5 hodiny; za dobu řízení se považuje i přerušení řízení na dobu kratší než 15 minut. Nejpozději po uplynutí maximální doby řízení musí být řízení přerušeno bezpečnostní přestávkou v trvání nejméně 30 minut, nenásleduje-li nepřetržitý odpočinek mezi dvěma směnami nebo nepřetržitý odpočinek v týdnu. Bezpečnostní přestávka může být rozdělena do dvou částí v trvání nejméně 15 minut zařazených do doby řízení,
- b) během bezpečnostní přestávky nevykonával žádnou činnost vyplývající z jeho pracovních povinností, kromě dozoru na vozidlo a jeho náklad. Bezpečnostní přestávky a přestávky na jídlo a oddech se mohou slučovat; přestávky se neposkytují na začátku a na konci pracovní doby,
- c) **vedl v listinné formě nebo technickým zařízením denní evidenci o době řízení dopravního prostředku a o čerpání bezpečnostních přestávek.**

IV. Shrnutí

- výhodnější výdaje procentem z příjmů pro fyzické osoby se mohou uplatnit již za zdaňovací období 2009;
- paušální výdaj na dopravu lze využít pro zdaňovací období započaté v roce 2009 a jeho užití je individuální podle výše skutečně vynaložených nákladů (PHM, parkovné);
- paušální výdaj na dopravu zjednodušuje evidenci jen OSVČ (bez zaměstnanců) neplátcům DPH;
- užití paušálních výdajů na provoz vozidla nenahrazuje pro účely DPH prokázání nároku na odpočet z PHM;
- dle nařízení vlády č. 168/2002 Sb. nadále trvá povinnost pro zaměstnavatele vedení evidence o době řízení dopravního prostředku (např. kniha jízd, cestovní příkaz apod.).

Nejbližší daňové povinnosti

15.10. Silniční daň – záloha za III. čtvrtletí 2009

26.10. Přiznání a platba DPH i souhrnné hlášení za 9/2009 resp. za III. čtvrtletí 2009

V Šenově u Nového Jičína, dne 5.10.2009

Zpracovaly: Ing. Mičulková Marta, Ing. Kotalová Pavla

Ing. Marta Mičulková, v.r.

Výtisk je určen pouze pro adresáta.

Děkujeme, že tyto metodické informace nekopírujete a veřejně nešíříte.
Máte-li zájem o více výtisků, kontaktujte nás, rádi Vám potřebný počet dodáme. ©